

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-Us-152/2022-7

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Turudića univ.spec.crim., predsjednika vijeća te dr.sc. Tanje Pavelin i Tomislava Juriše, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice–specijalistice Marijane Barišić, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog V. Č. zbog kaznenog djela iz članka 291. stavak 2. u vezi stavka 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18. , 126/19. i 84/21.- dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK) i optuženika podnesenima protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 29. rujna 2022. broj K-Us-44/2021-58, u sjednici održanoj 28. veljače 2024. u prisutnosti u javnom dijelu sjednice branitelja optuženika, odvjetnika T. Z.

presudio je

Odbijaju se žalbe USKOK-a i optuženog V. Č. kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijskog suda u Zagrebu optuženi V. Č. proglašen je krivim zbog kaznenog djela protiv službene dužnosti, zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 2. u vezi stavka 1. te člankom 52. KZ/11., činjenično i pravno opisanog u izreci presude, te je na temelju članka 291. stavak 2. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 godine.

2. Na temelju odredbe članka 148. stavak 1. u svezi sa člankom 145. stavak 2. točke 1. i 6. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12.-odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13, 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22. dalje: ZKP/08.) optuženom V. Č. naloženo je naknaditi

troškove za provedeno vještačenje kaznenog postupka u iznosu od 7.978,40 kuna/1.058,92 eura te troškove kaznenog postupka u paušalnom iznosu od 1.000,00 kuna/132,72 eura.

3. Protiv te presude žalbe su podnijeli USKOK i optuženi V. Č..

4. USKOK se žali zbog odluke o kazni s prijedlogom da Visoki kazneni sud Republike Hrvatske "pobijanu presudu preinači sukladno žalbenim navodima".

5. Optuženik je podnio žalbu po branitelju, odvjetniku T. Z., iz "svih žalbenih razloga, a posebno iz razloga bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni", s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, podredno, da se ista preinači na način da se optuženik oslobodi od optužbe.

6. USKOK je podnio odgovor na žalbu optuženika, s prijedlogom da se ta žalba odbije kao neosnovana.

7. Spis je sukladno odredbi članka 474. stavak 1. ZKP/08. bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

8. Kako je optuženik u žalbi zahtijevao da ga se u smislu odredbe članka 475. stavak 1. ZKP/08. izvijesti o sjednici vijeća to je i učinjeno, te je sjednici nazočio branitelj optuženika, odvjetnik T. Z., dok optuženik i državni odvjetnik, iako uredno izvješteni, nisu pristupili pa je sjednica na temelju članka 475. stavak 3. ZKP/08. održana u njihovoj odsutnosti.

9. Žalbe USKOK-a i optuženika nisu osnovane.

10. Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., optuženik tvrdi da je „da se pobijana presuda ne može ispitati te ista presuda uopće nema razloga te su u njoj navedeni razlozi potpuno nejasni i u znatnoj mjeri proturječni, a ujedno o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju isprava i iskaza danim u postupku i samih tih isprava i iskaza". Time žalitelj samo parafrazira zakonski tekst navedene odredbe bez konkretiziranja pojedine postupovne povrede odnosno istu ne obrazlaže, dok se sadržajno u žalbi obrazlaže samo žalbena osnova pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Protivno ovakvim žalbenim navodima, ocjena je drugostupanjskog suda da je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi dao jasne, detaljne i potpune razloge o odlučnim činjenicama, koji razlozi nisu međusobno proturječni niti su proturječni sadržaju dokaza kojima su te činjenice utvrđene.

10.1. Iz naprijed navedenih razloga nije osnovana žalba optuženika zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka jer sud prvog stupnja nije počinio postupovne povrede na koje ukazuju žalbe, niti je počinio bilo koju od taksativno navedenih bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 476. stavak 1. točka 1. ZKP/08. na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

11. Nije osnovana žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

11.1. Optuženik tvrdi da pravilnom analizom iskaza svjedoka H. B., koji prvostupanjski sud uopće nije cijenio, proizlazi da je optuženiku "podvaljena" krivotvorena osobna iskaznica temeljem inicijalnog dogovora M. Č., H. B. i nepoznate osobe koja se predstavila kao I. A. dok je potpuno neuvjerljivo i životno nelogično da bi optuženik dva puta solemnizirao ugovore temeljem poništene (probušene) osobe iskaznice, te se ističe da je i sam svjedok H. B. izjavio da optuženika nikada u životu nije vidio, a da bi on njemu htio pribaviti nepripadnu materijalnu dobit.

11.2. Međutim, suprotno citiranim žalbenim navodima, prvostupanjski sud je detaljno cijenio iskaz svjedoka H. B. te ga je doveo u vezu s ostalim provedenim dokazima pri čemu valja istaknuti da se svjedok tijekom iskazivanja nije mogao sjetiti niti očito bitnih podataka u odnosu na njega samog pa je tako naveo da ga je nazvao odvjetnik A. B. koji mu je obećao da će dobiti novce od prodaje spornih dionica Z. banke, i to 40% od prodaje tih dionica, ali nije dobio ništa i nije znao niti vrijednost tih dionica kao i da ne zna je li dobio nekakav novac od H.-a, da ne zna da bi nekakav novac dobio na račun ili na ruke, dodajući da je možda netko i taj novac umjesto njega digao, da ne zna u čijem je vlasništvu sada njegova kuća, da s tim starijim gospodinom, kojeg je trebao uzdržavati, a koji mu se predstavio kao I. A., nije razmijenio nikakve brojeve telefona niti adrese ili tome slično, a po predočanju slike I. A. navodi da se ne radi o osobi s kojom je sklapao ugovor. Osim toga, svjedok iskazuje o jednom sklapanju i potpisivanju ugovora iako iz isprava u spisu proizlazi da Ugovor o doživotnom uzdržavanju te prateći Anex Ugovora su bili sačinjeni u različite dane i potvrđuje istovjetnost svog potpisa na obje isprave. Dakle, svjedok je o svim drugim okolnostima iskazivao neodređeno, nejasno pa i suprotno iskazu samog optuženika i ispravama u spisu ali se jedino jasno sjeća okolnosti da sporna osobna iskaznica na ime I. A. nije bila nevaljana odnosno "probušena" iako, kako sam navodi, ju nije držao u ruci niti je vidio koja je adresa stanovanja na njoj navedena niti gdje je izdana. Kritički analizirajući iskaz ovog svjedoka, prvostupanjski sud je pravilno ocijenio da je svjedok B. pokušao otkloniti kaznenu odgovornost od optuženog V. Č. kako je detaljno analizirano pod točkom 6.2 pobijane presude, a koje razloge u cijelosti prihvaća i drugostupanjski sud te se na njih upućuje žalitelj, među kojim razlozima se analiziraju i oni zbog kojih prvostupanjski sud ne prihvaća dio iskaza svjedoka da optuženika nikada u životu nije vidio iako se radi o solemniziranom Ugovoru, kao i anexu predmetnog Ugovora koji je ovjeren i parafom potpisan upravo po samom optuženom V. Č.. U odnosu na ovaj dio iskaza svjedoka, pored već prethodno istaknute činjenice, pravilno prvostupanjski sud cijeni iskaz svjedokinje D. S. koja je navela da na vanjska uredovanja nije išla kao vježbenik u kojem svojstvu je radila do 2016. godine kada je postala savjetnik, dok sam optuženik u svojem iskazu navodi da se "neki puta" dogodilo da na vanjsko uredovanje ode savjetnik, dakle ne i vježbenik, iako ne može vršiti ovjeru potpisa, dok u pravilu nije slao savjetnika, pa iz tih razloga ne prihvaća dio iskaza svjedoka B. da je bila prisutna ženska osoba iz javnobilježničkog ureda optuženika kao i da optuženika nikada nije vidio. Stoga promašeno optuženik žalbom fragmentarno citira iskaz svjedoka B., sugerirajući da iz tog iskaza proizlazi kako se radilo o krivotvorenoj osobnoj iskaznici, jer sam svjedok ne navodi da se radilo o krivotvorenoj osobnoj iskaznici ali jasno navodi da u postupcima solemnizacije spornih isprava nije

sudjelovao I. A. što proizlazi i iz nalaza i mišljenja vještaka grafologa, koja činjenica, tj. nesudjelovanje I. A. u postupcima solemnizacije, je dio inkriminacije optuženika.

11.3. S obzirom na sve prethodno izneseno, žalbom optuženika iz osnova navedenih u članku 470. ZKP/08. nisu s uspjehom dovedeni u pitanje pravilnost i potpunost činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda u odnosu na produljeno kazneno djelo zbog čijeg počinjenja je optuženik pobijanom presudom proglašen krivim.

11.4. Uzimajući, dakle, u obzir i međusobno povezujući sve prethodno izneseno, prvostupanjski sud je, po ocjeni ovoga suda, pravilno zaključio da je optuženik, kao službena osoba, iskoristio svoj položaj i ovlast čime je drugoj osobi pribavio znatnu imovinsku korist i drugome prouzročio štetu.

12. Žaleći se zbog odluke o kazni, USKOK navodi da prvostupanjski sud nije trebao olakotnim cijeliti da je optuženik sređenih obiteljskih prilika i da više ne obavlja javnobilježničku službu jer one nisu relevantne za izbor vrste i mjere kazne, dok nije u dovoljnoj mjeri cijenio visinu štete prouzročene oštećenom M. A., kao niti izrazitu pogibeljnost ovakvih kaznenih djela i diskreditaciju svih nositelja javnobilježničke službe, zbog čega treba optuženika osuditi na strožu kaznu zatvora.

13. U žalbi zbog iste žalbene osnove, optuženik navodi da je pogrešno prvostupanjski sud izrečenu kaznu zatvora od dvije godine obrazložio činjenicom da je optuženik obnašao svojstvo javnog bilježnika što je "klasični primjer dvostrukog vrednovanja okolnosti koje ulaze u biće djela".

14. Prvostupanjski sud je olakotnim cijenio da je optuženik osoba starije životne dobi, sređenih obiteljskih prilika, koja više ne obavlja dužnost javnog bilježnika, a otegotnim visinu nastupjele štete za M. A. kao i činjenicu da je kazneno djelo počinjeno s izravnom namjerom. Uzeta je u obzir i okolnost da je optuženi V. Č. zloupotrijebio službenu dužnost koja mu je povjerena, a to je ona javnog bilježnika što može imati za posljedicu slabljenja ili čak gubitka vjere građana spram javnih bilježnika koji su u obvezi štiti javni ali i privatni interes građana koji se kao stranke obraćaju javnobilježničkim uredima. Osim toga, prvostupanjski sud je olakotnim cijenio da je pravomoćnom presudom u odnosu na H. B. oduzeta imovinska korist koja je ostvarena ovim kaznenom djelom, a što je i dovelo do toga da o istoj nije bilo potrebno odlučivati u konkretnom kaznenom postupku.

15. Suprotno žalbenim navodima USKOK-a, prvostupanjski sud je pravilno vrednovao utvrđene otegotne okolnosti dok istodobno pogrešno ističe da nije relevantna okolnost prestanak obavlja javnobilježničke dužnosti od strane optuženika. Međutim, ispravno se žalbom upire da sređene obiteljske prilike optuženika, u kontekstu počinjenog kaznenog djela, ne predstavljaju olakotnu okolnost. Međutim, prvostupanjski sud nije cijenio činjenicu kaznene neosuđivanosti optuženika i protek vremena od počinjenja djela do presuđenja (10 godina) na što optuženik svojim ponašanjem nije utjecao koje okolnosti predstavljaju olakotne okolnosti.

16. U odnosu na žalbeni navod optuženika, valja prvo istaknuti da dvostruko vrednovanje okolnosti važnih za odmjeravanje kazne je nedvojbeno zabranjeno kada se okolnost koja je obilježje kaznenog djela uzima još jednom kao otegotna ili

olakotna okolnost tako da se samo ponavlja ono što je već sadržano u obilježju kaznenog djela, ali nema mjesta zabrani dvostrukog vrednovanja kada se okolnost kao obilježje kaznenog djela može stupnjevati jer tada od intenziteta obilježja zavisi i visina kazne. Slijedom navedenog pravilno je prvostupanjski sud obrazložio razloge iz kojih svojstvo optuženika kao javnog bilježnika uzima otegotnim obzirom se radi o svojstvu koje zahtjeva da je osoba završila sveučilišni studij prava na pravnom fakultetu te je položila pravosudni i javnobilježnički ispit pa kršenje zakona od strane javnog bilježnika ima veću težinu kako to ispravo obrazlaže prvostupanjski sud.

16.1. Razmatrajući izrečenu kaznu zatvora u svjetlu suprotstavljenih stanovišta stranaka, te cijeneće sve prethodno istaknute okolnosti koje su od utjecaja na odmjeravanje kazne i cijeneći raspon zakonom zapriječene kazne zatvora za inkriminirano kazneno djelo, drugostupanjski sud nalazi da su sve utvrđene okolnosti dovoljno došle do izražaja u izrečenoj kazni zatvora u trajanju od dvije godine. Naime, ne umanjujući i ne obezvrjeđujući pogibeljnost i posljedice počinjenog djela, a time i visinu stečene znatne imovinske koristi, nije prihvaćena žalba USKOK-a koji se zalaže za izricanje strože kazne ne navodeći pri tome nijednu novu okolnost koja bi postupanju optuženika davala teži značaj, a koja nije bila poznata prvostupanjskom sudu i ocijenjena od strane prvostupanjskog suda. Jednako tako, nije prihvaćena ni žalba optuženika koji posebno ne argumentira tu žalbenu osnovu.

17. Ispitivanjem pobijane presude na temelju članka 476. stavak 1. točka 2. ZKP/08., drugostupanjski sud nije utvrdio da je na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon, na što pazi po službenoj dužnosti pa je trebalo je na temelju članka 482. ZKP/08. presuditi kao u izreci.

U Zagrebu 28. veljače 2024.

Predsjednik vijeća:

Ivan Turudić, univ.spec.crim.